

การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ศักดิ์ดา ศิริกุลพิทักษ์

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ชำนาญการพิเศษ

สวัสดิ์ศรีรับ หลายเดือนที่ผ่านมาได้มีการนำเสนอการการที่ประเทศไทยจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆของรัฐบาลและเอกชนทั้งในรูปแบบของสื่อทีวี หนังสือพิมพ์ วิทยุ ตลอดจนเอกสารต่างๆอย่างคึกคัก แต่ก็พบว่ามี การพูดถึงคำย่อของ “ประชาคมอาเซียน” ที่แตกต่างกัน เป็น “AC” บ้าง มีหลายครั้งที่ใช้ตัวย่อว่า “AEC” บ้าง ก็เลยลองค้นคว้าจากที่ต่างๆว่าแท้จริงคืออะไร มีความสำคัญหรือผลกระทบต่อเราอย่างไร เราลองตามมาหาความจริงว่าที่ถูกต้องเป็นอย่างไร ?

ก่อนอื่นมาทำความรู้จักกับคำที่เกี่ยวข้องที่หลายๆคนเข้าใจผิดกันก่อน

- สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ตัวย่อว่า ASEAN) เป็นองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกาศก่อตั้งและร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ โดยเริ่มแรกมีสมาชิก ๕ ประเทศ คืออินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และไทย และมีอีก ๕ ประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มเติม คือบรูไนดารุสซาลาม (๘ มกราคม ๒๕๓๓) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๘) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๐) สหภาพพม่า(๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๐) และราชอาณาจักรกัมพูชา (๓๐ เมษายน ๒๕๕๒) รวมสมาชิก ๑๐ ประเทศ
- ประชาคมอาเซียน (ASEAN COMMUNITY : ตัวย่อว่า AC) มี เป้าหมายเพื่อการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) โดยมีวิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียนคือ "การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง" ทั้งนี้ เพื่อสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศ ทุกด้าน โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้สะดวกมากขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน ใน ๓ มิติ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน การเป็นประชาคมอาเซียน คือ การทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น "ครอบครัวเดียวกัน" ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิทัศน์ทางที่ดี โดยสมาชิกในครอบครัวมีสภาพความอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

ประชาคมอาเซียน (AC) ประกอบไปด้วย ๓เสาหลัก คือ

๑. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community มีตัวย่อว่า APSC) เพื่อสร้างความมั่นใจ เสถียรภาพ และสันติภาพในภูมิภาค ให้ประชาชนอยู่กันอย่างสันติ ปราศจากภัยคุกคามด้านการทหาร ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ
๒. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community มีตัวย่อว่า AEC) มุ่งเน้น - มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศอาเซียน และลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
๓. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community มีตัวย่อว่า ASSC) มีเป้าหมายโดยสรุป คือ
 - ให้ประชาชนแต่ละประเทศอาเซียนอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดี และมีความมั่นคงทางสังคม
 - ส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินการใน ๖ สาขา ได้แก่ การพัฒนามนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนา

ประโยชน์และผลกระทบ

๑. การขยายความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคม ระบบไฟฟ้า โครงข่ายอินเทอร์เน็ต ฯลฯ จะช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้กับไทย
๒. ไทยได้เปรียบประเทศสมาชิกอื่นๆ เพราะตั้งอยู่ใจกลางอาเซียนสามารถเป็นศูนย์กลางทางการคมนาคมและขนส่งของประชาคม ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ และบุคคล ระหว่างประเทศสมาชิกที่สะดวกขึ้น
๓. ช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองของไทยในเวทีโลกและเป็นเวทีที่ไทยสามารถใช้ในการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาของเพื่อนบ้านที่กระทบมาถึงไทยด้วย เช่น ปัญหาพม่า
๔. ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษากลางของ ASEAN บุคลากรและนักศึกษา ต้องเพิ่มทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ ให้สามารถสื่อสารได้
๕. สร้างบัณฑิตให้สามารถแข่งขันได้ใน ASEAN เพิ่มโอกาสในการทำงาน ไม่เช่นนั้น จะถูกแย่งงาน เพราะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน/บริการอย่างเสรี คณะกรรมการวิชาชีพ สภาวิชาชีพ ต้องเตรียมการรองรับผลกระทบนี้อย่างเร่งด่วน
๖. จากการ ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๙ เมื่อ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ที่บาหลี อินโดนีเซีย ได้กำหนดจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements : MRAs)เกี่ยวกับคุณสมบัติของวิชาชีพหลัก แรงงานเชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกในการ

เคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี โดยจะเริ่มต้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ในเบื้องต้น ได้ทำข้อตกลงร่วมกันแล้ว ๗ สาขา คือ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และบัญชี

๓. ประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็น ๖๐๐ ล้านคน จะทำให้ไทยได้เปรียบในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของประชาคมอาเซียน เนื่องจากประเทศไทยมีความพร้อมทั้งภูมิศาสตร์ ที่ติดพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย อีกทั้งมีความพร้อมทางคมนาคมต่างๆ ทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มากมาย

๔. การเปิดประชาคมอาเซียน ทำให้การเข้าออกของประชากร ระหว่างประเทศสามารถทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งอาจทำให้การระบาดของโรคติดต่อต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว

๕. ผลผลิตทางการเกษตรของไทย อาจไม่สามารถแข่งขันกับผลผลิตทางการเกษตรของเพื่อนบ้านได้ เนื่องจากการเกษตรของประเทศไทยมีต้นทุนการผลิตต่อไร่ค่อนข้างสูง (ค่าปุ๋ย สารเคมี ค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ) อีกทั้งผลผลิตต่อไร่ก็มีจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าถ้าเรามีการเตรียมการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ได้ดี ประเทศไทยก็จะได้ประโยชน์ แต่ในทางตรงข้ามหากมีเตรียมการรองรับไม่ดี เราก็จะเสียโอกาส ทั้งที่ควรจะเริ่มเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ในทันที

อ้างอิง

http://moac.aec.moac.go.th/ewt_news.php?nid=๓๖

<http://piyapongpom.blogspot.com/๒๐๑๒/๐๗/๒๕๕๘-asean-community-๒๐๑๕.html>